

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravlništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisil se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 25-52.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v torek, dne 3. decembra 1935.

Štev. 125.

Pridobitni stanovi in državno gospodarstvo

V svojem članku »Zakaj se slabo gospodarik v državi, smo navedli kot enega glavnih vzrokov to, ker premalo odločajo o državnih izdatkih oni, ki nosijo glavno davčno breme. Zato smo zahtevali več besede v državnem gospodarstvu za trgovce, obrtnike, industrialce in podjetnike, ker so oni glavni davkoplačevalci. Na ta naš članek je na kratko reagiral »Domoljub«, ki se v glavnem z nami strinja, vendar pa dostavlja kot predvsem kmečki list, da niso trgovci, obrtniki, industrialci in podjetniki glavni davkoplačevalci, temveč le nekaki davčni pomagači, ki zbirajo (državi) denar, davke pa da plačuje v ogromni večini ljudstvo in nanj prevale preje navedeni vsak povizek davka in vsako novo naklado.

V svojem članku je nam šlo v prvi vrsti za poudarek načela, da se v državi ne bo preje dobro gospodarilo, dokler ne bodo o državnem gospodarstvu vsaj sodočevali ljudje, ki so v svojem zasebnem gospodarstvu dokazali, da so dobri gospodarji. Poleg tega pa morajo biti to tudi ljudje, ki sami plačujejo te davke, ker samo ti bodo gledali, da se noben dinar državnega denarja ne potroši napačno, ker bodo pač vsako napačno potrošnjo državnega denarja plačali oni sami.

Pri tem pa seveda prav radi priznamo, da je tudi na deželi vse polno dobrih kmečkih gospodarjev, ki bi prav tako kot drugi pridobitni krogi znali gledati na to, da se v državi gospodarijo dobro. Če nismo teh omenjali posebej, je pač razlog v tem, da je kmetijski stan tako mnogoštevilčen in zato tako močan, da lahko tudi sam uveljavi svoje pravice. Mi pa smo predvsem glasili vseh drugih gospodarskih stanov in zato smo tudi pravice teh stanov predvsem naglasili.

V nasprotnu pa nismo z »Domoljubom« niti glede plačevanja davkov, v kolikor se to tiče pravice na sodočanje v državnem gospodarstvu. Kajti mi smo trdili in trdimo, da bo varčen gospodar predvsem tisti, ki ve, kako težko je spraviti skupaj denar za davke. In še bolj, ko davkoplačevalec sam, ve tisti, ki zbira kol nekak neprosto-voljni davčni pomagač, kako visoko sme biti davčno breme, da ga davkoplačevalec še zmore. Ko se je n. pr. uvažala trošarina na električni tok, so elektrarne, ki prevale to trošarino seveda na konzumenta in ki jih torej trošarina direktno ne zadene, opozarjale, da trošarina neizogibno znižala konsum elektrike. Napoved elektrarn se je do pičice točno izpolnila in posledica povečane trošarine je bil manjši konsum električnega toka, kar je imelo za posledico, da je izostal tudi pričakovani finančni efekt od povišane trošarine. Isto se je dogodilo tudi pri povečanju trošarine na sladkor in kljub stalnemu dvigu števila prebivalstva je konsum sladkorja padel. Podobnih primerov bi mogli navesti še celo vrsto. Je namreč za ceno vsakega predmeta določena meja, ki jo blago še prenese. Kakor hitro cena to mejo prekorači, postane blago predrago in konsum tega blaga začne padati. Če je blago neobhodno potrebno in če je njegova cena previsoka le zaradi davščin, ki so naložene na to blago, potem začne cveteti tihotapstvo s tem blagom in tudi najstrožja kontrola in še tako drakonizirane kazni ne ustavijo tega tihotapstva. To so morale finančne straže že neštokrat ugotoviti in zaradi visokega dobička, ki jim ga obeta tihotapstvo, se ljudje ne ustrašijo niti tvegati življenja.

Trgovci, obrtniki, industrialci in podjetniki to dobro vedo in zato tudi vedo, da previsokih davščin sploh ni mogoče prevladati na konzumenta, ker ta predragega blaga ne plačuje. Previsoke davščine vodijo zato neizogibno v zastoj poslovanja in s tem v propadanje gospodarskega življenja, čemur pa se nihče tako ne upira kakor baš preje imenovani gospodarski sloji. Ti so zadovoljni tudi z manjšim dobičkom, samo če so posli živahni, ker potem je tudi

zaslužek mogoč. Mnogo prometa in skromen zaslužek, to je geslo modernega gospodarskega človeka in to geslo bi moralo veljati tudi za davčno upravo. Čim več davkoplačevalcev, čim več prometa in poslov mora imeti ti davkoplačevalci, pa bo tudi dohodek davkarje avtomatično narastel. Če pa pade število davkoplačevalcev, če nazadujejo posli, pa mora pasti tudi dohodek davkarjev in naj se davki še tako povišujejo. Vse ima svojo mejo in kakor je omejena kupna moč kupovalcev, tako je v istem razmerju tudi omejena davčna moč prodajalcev.

Zato pa ponavljamo: Ne bo se gospodarilo v državi dobro, dokler ne odločajo o državnih izdatkih tisti, ki so v svojih zasebnih podjetjih dokazali, da so dobri gospodarji. Noben zaseben gospodar ne bo pošiljal svojega nameščenca na drago potovanje v tujino, če čisto pozitivno ne ve, kakšen dobiček bi moglo imeti to potovanje za njegovo podjetje. Zakaj bi država delala drugače? V vse vrste in vse panoge

državnega gospodarstva bi mogli navesti podrobne primere in vsi bi dokazovali vedno le eno, da ni mogoče dobro državno gospodarstvo na drug način, kakor po načelih, ki veljajo v poslovnem svetu. Zato pa sodočujočo besedo onim, ki ta načela ne le poznajo, temveč jih tudi praktično izvajajo.

Prav tako pa more pravilno oceniti gospodarske posledice novih davkov tisti, ki zbira davke, čeprav le kot neprosto-voljni davčni pomočnik. Zato tudi o državnih dohodkih sodočujočo besedo pridobitnim slojem, da ne bo zaradi davkov trpeli kupna in davčna moč davkoplačevalcev in da zlasti ne bo zaradi davkov padala proizvodnja.

Ne bo se preje v državi dobro gospodarilo, dokler ne dobe sodočujoče besede pri državnem gospodarstvu izkušeni zastopniki gospodarskih stanov, ki vedo, kako se podjetja pravilno vodijo in kako se za-sluzi denar.

Gjoka Curčin, gen. tajnik Centrale industrijskih korporacij:

O čem razpravlja Ženeva Vprašanje brezposelnih intelektualnih delavcev

Kakor je upravičena odredba nekaterih držav, da se poklici zaščitijo pred nezakonitimi kandidati in amaterji, tako pa je neupravičena vsaka določba, če je naperjena proti tujcem, seveda le pod pogojem, da se tuji v vseh državah prosto pripuščajo k posameznim poklicem. Dostop samo kvalificiranih sil v posamezne poklice je tudi v interesu javne varnosti, tako zdravstvenega stanja naroda, ne sme pa postati takšna selekcija monopol, ki bi onemogočil, da bi se izobrazilo zadosti veliko število kvalificiranih intelektualnih delavcev. V vrsto teh ukrepov spadajo na primer zakonske zaščite naslovov in diplom, kakor n. pr. uredba v Nemčiji iz l. 1934, ki se nanaša na arhitekta, v Avstriji uredba o naslovu farmacevta in zobotehnik, v Belgiji, Danski, Estlandiji itd. o naslovih absolventov višjih šol, v Franciji o naslovu inženirja itd.

Kar se tiče boja proti tuji intelektualni delovni sili, se ta ne odobrava v vseh intelektualnih krogih. Mnogi smatrajo te odredbe kot dvorezen meč, ker povzročajo podobne ukrepe v drugih državah. Posamezne vlade, pa tudi takšne, ki hočejo veljati kot najbolj svobodoumne, se bore proti uvozu delovne sile ne samo s posebnimi uredbami, temveč tudi s policijskimi ukrepi, z odklanjanjem dovoljenj za bivanje, vizumov za potne liste in podobno.

Vprašanje delovne dobe in delavskih mezd

Svet Mednarodnega urada za delo je razpravljati tudi o skrajšanju delovne dobe, ki je že nekaj let stalno na dnevnem redu sveta in glavne skupščine. Poleg težkoč, ki jih zahteva procedura o reševanju tega vprašanja, zadeva to vprašanje tudi na posebne težkoče in se skoraj ne more rešiti, dokler se vsaj v glavnih industrijskih državah ne bo skrajšala delovna doba, ker bi sicer nastala diskriminacija, ki bi neugodno vplivala na proizvodne stroške in na konkurenčne pogoje za vse one države,

ki bi se zavezale, da bodo skrajšale delovno dobo. Dokler se to ne doseže, bodo posamezne industrije v vseh državah uvažale skrajšano delovno dobo čisto individualno v skladu s svojimi potrebami (tako zvani short time).

Od vprašanj, za katera se je naše delavstvo posebno zainteresiralo, se sedaj proučujejo v uradu za delo vprašanja minimalnih mezd in kolektivnih pogodb. Do čim se je o prvem vprašanju razpravljalo v zvezi z določevanjem metod minimalnih mezd, ki so bile na dnevnem redu konference za delo v l. 1927 in 1928, ter je to vprašanje tudi že znano naši javnosti, se nahaja vprašanje kolektivnih pogodb še v stadiu proučevanja, ker so danes kolektivne pogodbe, obvezne ali prostovoljne, v veljavi samo izjemoma v posameznih državah, od v posameznih industrij po njihovi potrebi. Za nas bi torej bilo najvažnejše, da o prvem vprašanju izvedemo diskusijo na široki podlagi, prizadevajoč si, da odpravimo zlorabe nelegalne konkurence s prenizkimi mezdami, v drugem vprašanju pa da počakamo na rezultate študij Urada za delo ter njegovih ugotovitev.

Katera vprašanja pridejo nato na dnevni red?

Razen pripravljane pomorske strokovne konference, ki bo v četrtem tednu novembra v Ženevi in na katere dnevnem redu so predvsem vprašanja delovne dobe in plačanih dopustov za mornarje, bo v januarju prva pokrajinska konferenca dela za ameriške države v Sant Jago di Chile. Na to konferenco bodo poslane ameriške države tripartitne delegacije, dočim bo vse druge države zastopalo šest članov Sveta Mednarodnega urada za delo, in sicer po dva od vsake skupine; za vladne skupine delegata Vel. Britanije in Španije, za delavske zastopnike delegata Vel. Britanije in Holandske ter za delodajalce delegat nordijskih držav in delegat Jugoslavije.

Zbornica in novi zadružni zakon

V Beogradu je bila te dni konferenca zastopnikov vseh zbornic v državi, na kateri se je zlasti obravnaval novi zadružni zakon. Po dolgi in vsestranski debati je bila soglasno sprejeta naslednja resolucija:

1. Zadruga je treba smatrati kot določeno obliko trgovskih združenj in zato je treba določbe o zadrugah vnesti v trgovinski zakon.

2. Iz istega razloga morajo spadati zadruga tudi pod vse določbe obrtnega zakona prav tako ko vse druge oblike dotičnih gospodarskih podjetij.

3. Samo naziv zadruga ali že sama takšna oblika trgovskega združenja še ne more opravičevati kakršnih fiskalnih ali drugih olajšav, kakor tudi ne dobiva neka delniška družba ali združenje, ustanovljeno po zakonu o zborovanjih in združenjih že

samo s tem pravice do kakšnih ugodnosti. Šele zaradi svojega namena in s svojim pravičnim delom morejo vse družbe in združenja zaslužiti posebne ugodnosti in prav tako mora biti tudi z zadrugami.

4. Ugodnosti se smejo dajati samo onim zadrugam, ki samo in izključno služijo samo splošnim interesom. Od današnjih zadrug velja to le za zadruga, ki pospešujejo našo agrarno proizvodnjo in higienske pogoje življenja naših širokih množic, to pa zbog zaostalosti te naše gospodarske panoge ter slabih zdravstvenih razmer našega naroda.

Temu cilju morejo v prvi vrsti služiti zadruga zemljoradnikov, ki imajo značaj produktivnih zadrug ali ki služijo kmetovalcem za skupno nabavo orodja, strojev, semen in drugih v kmetijstvu potrebnih predmetov, nadalje kreditne zadruga za organizacijo varčevanja ter končno zdravstvene zadruga.

Pri vseh teh zadrugah je treba izvesti čim bolj učinkovito nadzorstvo nad njihovim poslovanjem, izdati določila, ki bodo v celoti ugotovila odgovornost zadružnih funkcionarjev in onemogočila morebitno izigravanje veljavnih predpisov. Ti ukrepi so tem bolj potrebni, ker je dosedanja izkušnja pokazala, da je bila državna kontrola nad poslovanjem zadrug dosedaj slaba in nepopolna, radi česar so nastale pogoste škode tudi za same nepoučene zadružnike.

Zlasti je treba poudariti, da se ne morejo dati nobene ugodnosti potrošnim zadrugam, ker se njihovo delo po dosedanjih izkušnjah zaradi nemožnosti kontrole v večini primerov ni gibalo v okviru veljavnih predpisov ter so s tem te zadruga s svojimi nesolidnimi in nelojalnimi metodami zadale zlasti malemu trgovstvu ogromno škodo.

Imajoč vse to pred očmi, se smejo dovoliti fiskalne in druge ugodnosti samo onim zadrugam, pri katerih se iz seznama njih članstva ter iz njih poslovanja nedvomno more ugotoviti, da služijo samo preje navedenim ciljem, t. j. pospeševanju kmetijstva, živinoreje, zdravstvenih razmer našega naroda. Dajanje kakršnihkoli drugih ugodnosti tudi drugim zadrugam ne zahtevajo prav nikakršni višji socialno-politični ali socialno-etični principi.

5. Poleg teh načelnih izprememb naše zakonodaje o zadrugah je treba uzakoniti še naslednje izpremembe:

a) Kreditne zadruga morajo spadati pod kompetenco trgovskega ministrstva. Analogno tej pripombi morajo veljati za ustanavljanje kreditnih zadrug isti predpisi, ki se uporabljajo po obrtnem zakonu za vse druge denarne zavode. Obrestna mera za hranilne vloge mora biti pri kreditnih zadrugah najmanj 1 odstotek nižja kakor pa je najnižja obrestna mera pri zasebnih denarnih zavodih. Sprejemanje hranilnih vlog je treba omejiti na občinske ali okrajne zadruga, da imajo kreditne zadruga večji teritorialni obseg poslovanja, ki bi dajal potrebno jamstvo za pravilno vodstvo poslov.

b) Zadrugam se ne sme dovoljevati opravljanje zavarovalnih poslov. V skrajnem primeru bi se smelo dovoljevati le zavarovanje za nekatere vrste kmetijskega zavarovanja, toda le pod posebnimi pogoji.

c) Analogno prejšnji točki morajo poslovodje vseh zadrug zadostiti vsem zahtevam obrtnega zakona, ki jih zahteva obrtni zakon za samostojno vodstvo poslov.

d) V svrhu potrebne depolitizacije zadrug in krepitev dejanske kontrole je potrebno, da je vsaka zadruga istočasno ko je ustanovljena, tudi zaregistrirana pri pristojni revizijski zvezi in da more revidirati zadruga samo za njeno področje pristojna revizijska zveza.

To resolucijo je izročilo odposlanstvo konference ministru za trgovino in industrijo ter je dostavilo tudi drugim prizadetim resornim ministrom.

Konferenca je nato razpravljala o načrtu uvodnega zakona za I. in II. del

trgovinskega zakona,

ko tudi o samem načrtu trgovinskega zakona. Konferenca je zlasti dolgo in podrobno razpravljala o čl. 16 uvodnega zakona, ki se tiče določb glede pomožnega

osebja. Konferenca je k temu členu predlagala številne izpremembe in dopolnitve. Vsi predlogi so bili sprejeti soglasno.

O trgovinskem zakonu samem bo razpravljala zaradi njegove obsežnosti posebna konferenca zbornice, ki bo v kratkem sklicana.

roka, ki vodi ta naš zavod je ponovno pokazala, da ne pozna cencanja in da izpelje započeto delo — z največjim uspehom, za kar je mnogi zavidajo. Mnogo imamo ravno v zadnjem času lepih del iz zavoda, še več jih bode pa za Božič na razstavi.

Tečaj za dekorativno pisavo zaključen

V soboto zvečer je bil uradno zaključen tečaj za dekorativno pisavo, ki ga je priredilo Društvo izložbenih aranžerjev za Dravsko banovino. Tečaj se je začel dne 26. oktobra in je trajal dober mesec. K tečaju se je prijavilo 52 udeležencev, ki so redno in vestno obiskovali tečaj, da je bil uspeh tečaja popoln. Tečaj je vodila aranžerka »Nove založbe« gđ. Smrečnikova, ki je lani zaradi specialnega studija dekorativne pisave in moderne opreme izlošč študirala v tujini. Na 20 večerih, ki so trajali po dve uri, je seznanila obiskovalce tečaja z vsemi vrstami dekorativne pisave, ki se danes uporabljajo pri opremi izložb.

Za uradni zaključek tečaja je priredilo Društvo malo slavnost, ki so jo obiskali zastopniki naših gospodarskih organizacij. V imenu zbornice se je udeležil zaključka tečaja tajnik dr. Pless, za Združenje trgovcev v Ljubljani načelnik Karl Soss, ki je tudi častni član društva, blaginjak Verbič in tajnik Smuc, nadalje častna člana društva prof. Šantel in za društvo mnogo zaslužni trgovec Kette, za Zvezo pomočniških zborov Vladimir Kravos in drugi. Vse udeležence in goste je na kratko pozdravil predsednik društva Zvonko Čuk, nato je pa poročal o uspehu tečaja tajnik Stane Megušar. Podčrtal je zlasti zasluge voditeljice tečaja gđ. Smrečnikove, kateri so udeleženci tečaja v zahvalo za njen trud poklonili lepo spominsko darilo. Nato je bila izročena častna diploma dr. Plessu, ki je bil na zadnjem običnem zboru društva izvoljen soglasno in z odobravanjem za častnega člana društva. Dr. Pless se je za priznanje zahvalil v kratkem, a lepem govoru.

K uspehu čestitamo Društvu izložbenih aranžerjev!

Zaposlenost delavstva v septembru

Po statistiki SUZORA je bilo v vsej državi pri vseh njegovih okrožnih uradih zavarovanih 294.340 nameščenecv (od 435.780 doških in 158.560 ženskih). V primeri s prejšnjim mesecem je število zavarovancev naraslo za 7652, v primeri z istim mesecem 1934 za 32.132 nameščenecv, v primeru s septembrom 1933 pa celo za 52.266.

Največji absolutni porast članstva izkazuje okrajna urada v Nišu (za 459) in v Zagrebu (za 3213, relativno pa najvišji dvig Niš (+ 18,69%) in Zagreb (+ 4,5%).

Zmanjšalo pa se je število zavarovancev v Karlovcu (za 256 ali za 1,96%) in na Sušaku (za 551 ali za 14,1%).

Članstvo pri vseh treh zasebnih bolniških blaginjah se je v septembru dvignilo in sicer najbolj pri zagrebškem »Merkurju« (za 72 članov), relativno pa najbolj pri Trgovački omladini v Beogradu (za 10,93 odstotkov).

Povprečna zavarovana mezda je znašala v septembru Din 21,77 ter se je v primeri s septembrom 1934 znižala za 0,51 Din.

Skupna zavarovana vsota zaslužkov je znašala 323,5 milijona Din ter se je v primeri s avgustom 1935 povečala za približno 5 milijonov Din, v primeri s septembrom 1934 pa za 10 milijonov Din.

566 milijonov dinarjev znašajo že naše terjatve proti Nemčiji in Italiji

Naš aktivni saldo proti Italiji in Nemčiji je zopet narasel in dosegel v italijanskem kliringu 185 milijonov dinarjev, v nemškem pa 381 milijonov dinarjev. V italijanskem je narasel zaradi povečanega izvoza pred 18. novembrom, proti Nemčiji pa zlasti zaradi večjega izvoza prašičev, masti in živil. Pričakovati je, da bo sedaj zaradi prenehanja izvoza v Italijo začel naš saldo nekoliko padati, ni pa pričakovati, da bi bil saldo le z vplačili naših uvoznikov poravnani, ker njih dolгови ne znašajo niti ene tretjine naših terjatev.

Z uvedbo klirinških nakaznic, ki se jih uvozniki zelo poslužujejo, je pričakovati, da se bo saldo proti Nemčiji znižal. Vendar pa kljub tem nadam treba poudariti, da je 566 milijonov dinarjev naših terjatev za naše revno gospodarstvo pač mnogo previsoka vsota in da bi morali bolj gledati na to, da pridejo naši izvozniki čim prej do svojih terjatev.

Politične vesti

Predsednik Masaryk bo najbrže iz zdravstvenih razlogov in zaradi visoke starosti odstopil. Kot kandidat vladne večine za predsednika republike bo najbrže kandidiral dr. Beneš.

Bivši bolgarski minister Kalfov je silno ostro napadel bivšega bolgarskega ministrskega predsednika Cankova ter ga označil kot megalomana in kukavico, ki je samo škodoval bolgarskemu narodu.

Novo nevtralno vlado v Švici je sestavil univ. prof. Konstantin Demereis, ki je prevzel tudi zunanje in vojni ministerstvo. Naloga nove vlade je, da izvede amnestijo, da revidira ustavo in pripravi nove volitve. Kondiliosovi pristaši nove vlade ne bodo podpirali, pač pa Caldaris in njegovi pristaši. Venizelisti so z novo vlado zadovoljni.

Lavalova vlada je dobila na sobotni seji parlamenta drugo zaupnico, a je še s 77 glasovi večine. S tem sklepom je parlament odobril vladne ukrepe za obrambo franka in zboljšanja cen kmetijskih pridelkov. Obenem pa je parlament pozval vlado, da nemudoma odredi olajšave za male uradnike, male rentnike in bivše bojevnike ter železničarje.

Sankcije proti Italiji se bodo gotovo poostrele, ker je Anglija mnenja, da so sankcije najboljšo sredstvo, da se prisili Mussolini k popuščanju.

Zastopniki svetovne petrolejske industrije so sklenili na sestanku v New Yorku da ustavijo vse dobave petroleja v Italijo. Na sestanku so bila zastopana naslednja svetovna podjetja: »Coon Labe Comp.«, »Standard Oil«, »Texas«, »Sinclair« in »Shell«.

Nemčija bo z Italijo prenegovne dobave Italiji na normalno višino. Nemška premožna industrija s tem sicer ni bila zadovoljna, vse pa kaže, da je Nemčija zaradi Anglije morala to storiti.

Marconi je hotel po radiu pojasniti angleškimi radijskim naročnikom italijansko politiko proti Etiopiji. Angleška družba za radiofonijo pa ni dovolila Marconiju tega predavanja, ker je Anglija v boju proti Etiopiji nevtralna in zato tudi ne more podpirati italijanske propagande proti Etiopiji.

Badoglio namerava razorožiti vse etiopsko prebivalstvo, ki živi na zasedenem ozemlju. Samo Etiopci, ki pripadajo četam izdajnika Gukse, bodo smeli nositi orožje. Iz vsake vasi bodo uglednejši prebivalci določeni kot talci, ki bodo takoj obojeni, če bi bili na njih ozemlju napadeni italijanski vojniki od četnikov.

Etiopski cesar je prispel v mesto Desie, kjer je bila nato seja etiopske vrhovne komande. Poročajo, da so bili na seji sprejeti potrebni sklepi za pričetek splošne etiopske ofenzive.

Bivši etiopski poslanik v Parizu Tekle Havarlate je dal vrhovnemu vojnemu poveljstvu Etiopcev naslednji nasvet, kako naj se bore proti Italijanom. Bore naj se ko levi, napadajo naj samo ponoči in le v manjših skupinah. Vojno naj raztegnejo do prihodnje deževne dobe, ko bodo italijanski tanki in kanoni brez učinka. Potem se bodo mogli boriti proti Italijanom kakor moč proti moči.

Ras Nasibu je poslal etiopskemu glavnemu stanu poročilo, da je bilo pri nekem spopadu ujetih 350 italijanskih vojakov.

Italijanska vojska v Somaliji trpi zelo zaradi pomanjkanja živil. Zlasti ji primanjkuje žita, sladkorja, mila in nekaterih drugih najvažnejših potrebščin. Zaradi deževja je velik del cest, ki so jih Italijani zgradili, tako razrušen, da so ceste za težja vozila neuporabne.

Etiopske čete so prodrle že globoko v italijansko Somalijo in po nekkih vestih prišle že do morja. Velik del italijanskih čet je ras Desta, ki prodira v Somalijo, popolnoma odrezal od njihovih glavnih čet. Na severni fronti se pospešeno pripravlja etiopska ofenziva. Četniška vojna rasa Sejuma povzroča italijanski vojski vedno večje neprilike.

Skozi Sueški prekop se je odpeljalo pretekli teden zopet nad 8000 italijanskih vojakov.

25 nemških aviatičnih oficirjev je odpotovalo na Japonsko, kjer bodo nastavljeni kot instruktorji japonskega bojnega letalstva.

Poskus kitajske nankiške vlade, da bi zadržala avtonomistično gibanje v severno-vzhodnih kitajskih provincah, namerava Japonska zatreti z orožjem. Pri Pekingju je baje že prišlo do boja med japonskimi in kitajskimi četami.

Kako se more in mora pomagati naši trgovini

Pri vsem velikem napredku, ki ga je dosegla naša domača trgovina v zadnjih letih, še vendar ni njen razvoj tako velik, da bi bil v skladu s stanjem našega gospodarstva. Tako je n. pr. skoraj vsa čezmorska trgovina izključeno v rokah tujcev in naši trgovci dobavljajo blago le do pristanišč in ga nabavljajo tudi le od tujih grozistov v Trstu in drugih pristaniščih. A baš čezmorska trgovina je tista, ki ustvarja največja bogastva in ki daje narodu kapital za ustvaritev lastne industrije. Zadovoljni pa ne moremo biti niti če pogledamo na stanje naše domače trgovine. Kakor kaže statistika, propada v Sloveniji trgovina že tri in pol leta nevdržno, v drugih krajih države pa cveto večinoma le podjetja, ki so le po imenu naša, dejansko pa večinoma last tujcev. Stanje naše trgovine torej nikakor ni zadovoljivo in prazno upanje je, če si domišljamo, da bi mogli brez razvite domače trgovine doseči kdajkoli gospodarsko osamosvojitve. Gospodarski razvoj vsakega naroda gre iz trgovine in obrta naprej v industrijo. Kdor ne dela po tej trdni dokazani izkušnji, ta jemlje narodnemu gospodarstvu vsako možnost razvoja. Postulat vsega narodnega blagostanja, ne le posameznih trgovcev je zato, da se trgovini pomaga, in državnik, ki se v resnici zaveda svoje odgovornosti, bo tudi gledal na to, da trgovini pomaga.

Storil pa bo to tem bolj gotovo, ker ni treba nobenih posebnih gmotnih podpor niti nobenih posebnih privilegijev za dvig trgovine, temveč zadostuje, da se odpravijo vsaj one najbolj težke in najbolj nepotrebne ovire, ki ubijajo trgovino.

V kratkem bo skupščina razpravljala o novem združnem zakonu. Kaj mora v resnici ta sloneti na tem načelu, da mora smrt trgovine dvigniti nabavljajno združništvo? Vse privilegije kreditnemu in produktivnemu združništvu, toda ne s privilegiji nabavljajnega združništva posegati na druga gospodarska področja in ubijati zasebno iniciativo, ki nas edina more privedi iz krize! Zato privilegije za konzume in nabavljajne zadruge črtati!

Mnoge industrije se danes ne zadovoljujejo le z dobičkom, ki jim ga daje proizvodnja, temveč hočejo imeti tudi ves dobiček od prodaje in zato posegajo na področje trgovca. Pri tem nezdravem postopanju pa jih še podpira država, ki teže

obdačuje prodajalne trgovce, ko prodajalne industrialceve. Tej neenakosti treba napraviti konec in v proračunski razpravi je ugodna prilika za to. Zato naj se v proračunski razpravi sklene, da bodo prodajalnicam industrij prav tako odmerjali davke kakor obično v kraju poslovanja, kakor jih odmerjajo trgovcem.

Kljub številnim izpremembam in dodatkom uredbe o zaščiti kmetov bo treba to znova izpremeniti. Dosledno se je doslej interes trgovca pri sestavi teh uredb docela preziral. Bila je to skrajna krivica, ki je ni mogoče več trpeti. Zato zahtevamo, da se kmetijski dolгови za blagovne dobave trgovcev izločijo iz kmetijske zaščite.

Nad vse nujno je tudi, da se že v kali zatre poskus tujega kapitala, da bi z veleblagovnicami onemogočil vsako konkurenco legalne trgovine. Pred veleblagovnicami se mora naš trgovec nujno zaščititi, ker zaradi tujega kapitala vendar ne bo jemal lastnim ljudem eksistenčne možnosti.

Krošnjarstvo je nadaljnja nadloga trgovca, ki se more odpraviti že z malo dobre volje. Je v resnici nepojmljivo, da je treba še dokazovati škodljivost krošnjarstva, ko je vendar jasno, da od te nekontrolirane trgovine ne more dobiti država niti davčnih dohodkov niti ni varna, da se s krošnjarji razproda utihotapljeno blago niti ni potrošnik varen, da je pri krošnjarju kupil za drag denar manjvredno blago. Če so pa ti krošnjarji in obiskovalci strank po hišah še tuji, je že celo nepojmljivo, kako more oblast to nedovoljeno krošnjarstvo trpeti. Zato napravite že krošnjarstvu konec!

Ne zahtevamo, da bi država, kakor je ustanovila za kmetovalce in obrtnike privilegirane denarne zavode, ustanovila tak zavod tudi za trgovce. Pač pa je država dolžna, da omogoči trgovcu ceneno krediti s tem, da poskrbi za sanacijo našega denarnega trga. Kar je povsod drugod storila država za normalno poslovanje denarnega trga, to mora storiti država vsaj v zmanjšani meri tudi pri nas in potem bodo trgovci sami poskrbeli, da pridejo do kreditov, ki jih za svoje poslovanje potrebujejo.

Naša trgovina propada, ker se za njo ne samo nič ne stori, temveč se ji delajo še vedno nove ovire. Vsaj te ovire se naj nehaajo in to se more in mora storiti za našo trgovino!

v urejenih gmotnih razmerah, ko so si s svojo marljivostjo in bistroumnostjo pridobili v zelo strokovno izobrazbo, pa ne morejo danes najti zaslužka in so pahnjeni v brezposlost in pomanjkanje.

Ne morem še končati in napraviti pike. Modno revijo so otvorili to je že nekaj — s tem je led prebit. To naši zavedni obrtniki dobro vedo, ki hočejo veti — pošteno živeti in njihov princip je rasti, se razvijati in širiti za procvit gospodarstva in narodnega blagostanja.

Vršil bi negativno delo, če bi se zadovoljil s tem, da samo čestitam vodstvu prireditve, ne da bi obenem apeliral na občinstvo, naj si to modno revijo tudi ogleda. Če boste videli te izdelke in se prepričali tudi o njih cenah, ne boste imeli nobenih pooblaškov več! Res si jo ogledajte, zanimiva je!

Najnovejšo slovensko rekordno delo

je razstavljeno na modni reviji v Trgovskem domu. To je velika elegantna toaleta iz čipk tirkizove barve. To mojstrsko delo je izvršil naš priznani Drž. osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani z le njemu lastnim organizatorskim talentom po zamisli g. Hityjeve. Pred tremi tedni je bilo delo zasnovano in jutri bode dragocena toaleta že razstavljena. Nič šivov, nič okrasov in navlake, vse kakor izrastlo iz enega samega plemenitega semena. Za delo je prijelo hkrati na več krajih 48 pridnih rok in le z vzgledno disciplino vseh sodelujočih je nastala prvovrstna modna umetnina, ki jo lahko pošljemo kamorkoli v inozemstvo, od koder je prinesla g. Hityjeva idejo. Krepka

Joža E. Krušič, dipl. aran.

Namen modne revije

Vedno moramo čitati in tudi poslušati pritožbe, da naši obrtniki nimajo smisla za umetnost, oziroma za modo, pri tem pa nikdar ne pomislimo, da se mora dandanes vsak obrtnik, ki hoče napredovati in biti sodooben, celo umetnostno udeleževati. Za nami so namreč tisti zlati dobri časi komodnosti. Tempo današnjega časa je s svojo naglico in brzino, ko je dragocena vsaka minuta, prisilil obrtnika, da se mora posluževati umetnosti z najrazličnejšimi oomisleki in triki, da obdrži svojo eksistenco.

Ko so naši najboljši in najnaprednejši obrtniki spoznali korist dobro organizirane obrtniške kapacitete, so se odločili za modno revijo in jo res včeraj otvorili nad vse dostojno v Trgovskem domu ter s tem dokazali, da se vsi, prav vsi lahko doma oblači. Namen te modne revije je dokazati, da so ljubljanski obrtniki kos vsakemu inozemskemu izdelku in da jih celo po svojih bogatih izkušnjah nadkriljujejo. Toliko imamo modnih salonov, ki imajo vedno svoje edinstvene originalne modele, a z naš sedaj, ko je bliža zima in plesi, so pokazali skoraj preveč. Vsi so se potrudili in se odlikovali, vno pa je, da so vsi prav vsi zelo napredovali. Kako s ponosom lahko omenjamo gesto in. Vel. kraljice Marije, ki naročuje za se in za kralja Petra II. ter Nj. Vis. kraljeviče obleke v Ljubljani (pri A. Paulin, Lofekcija, Kongresni trg) med tem, ko bi nekatere dame imele najraje vso garderobo z Dunaja, Berlina ali celo iz Pariza, pri čem pa ne pomislijo, kolikšno je število onih, ki so preživeli svojo mladost

Denarstvo

Novi uradni tečaji tujih valut

Finančni minister je z odločbo z dne 26. novembra 1935 določil uradne tečaje za zlato ali tujo valuto — takole:

	stari tečaj	novi tečaj
1 napoleon	(308'—)	308'—
1 zlati turška lira	(344'—)	344'—
1 angleški funt	(240'—)	250'—
1 ameriški dolar	(43'50)	44'—
1 kanadski dolar	(43'80)	44'30
1 nemška zlata marka	(17'60)	17'60
1 zlati zlot	(8'25)	8'25
1 avstrijski šiling	(8'40)	8'65
1 belgijski frank	(7'40)	7'45
1 pengő	(8'50)	8'90
1 egiptovski funt	(246'—)	256'—
1 urugvajski pezoz	(16'—)	18'—
1 argentinski pezoz	(11'80)	12'—
1 turška papirnata lira	(34'50)	35'—
100 albanskih frankov	(1435'—)	1428'—
100 zlatih francoskih frankov	(1428'—)	1428'—
100 francoskih frankov	(289'50)	289'50
100 švicarskih frankov	(1428'—)	1428'—
100 italijanskih lir	(356'—)	350'—
100 nizozemskih goldinarjev	(2953'—)	2970'—
100 rumunskih lejev	(35'—)	30'—
100 bolgarskih levov	(45'—)	45'—
100 danskih kron	(955'—)	965'—
100 švedskih kron	(1100'—)	1118'—
100 norveških kroa	(1075'—)	1090'—
100 pezet	(590'—)	600'—
100 drahem	(41'—)	41'—
100 češkoslovaških kron	(180'—)	182'—
100 finskih mark	(94'—)	95'—
100 letonskih lat	(1310'—)	970'—

Tem tečajem, ki veljajo od 1. do 31. decembra 1935, je že prištet pribitek (»prim«), uporabljati pa se morajo tudi v nastopnih primerih:

1. ko se sprejema kovano zlato — napoleonori in zlate turške lire — pri drž. blaginjah ob plačevanju davkov in drugih državnih dohodkov;

2. ko se pobirajo pristanske takse, o čemer izda oddelek za davke potrebna navodila;

3. kot obračunavalni tečaji za angažiranje in potrošnje po proračunu za leto 1935/36. pri vseh državnih izplačilih v tujih valutah, in

4. ko se sprejemajo za kavicjo obveznice naših povojnih državnih zunanjih posojil v zlatu, 7%no in 8%no Blaire & Comp. in 7% Drž. hipotekarne banke, emitirane v Newyorku, za preračunavanje dolarjev v dinarje.

Odlog plačil

je dovoljen:

Hranilnici in posojilnici v Trzinu, r. z. z. n. z. za 6 let od 24. oktobra 1935 dalje. Obrestna mera za stare vloge 2% od dne 24. avgusta 1935 dalje.

Hranilnici in posojilnici v Veržetu, r. z. z. n. z. za 6 let od 24. oktobra dalje. Obrestna mera za stare vloge po 3% od dne 24. avgusta 1935 dalje.

Hranilnici in posojilnici v Vodicah, r. z. z. n. z. za 3 leta od 22. oktobra 1935 dalje. Obrestna mera za stare vloge po 2%.

Posojilnici v Zagorju ob Savi, r. z. z. n. z. za 5 let od 24. oktobra dalje. Obrestna mera za stare vloge po 2% od 10. maja 1935 dalje.

Hranilnici in posojilnici v Zgor. Besnici, r. z. z. n. z. za 5 let od 24. oktobra dalje. Obrestna mera za stare vloge po 2% od 3. decembra 1934 dalje.

»Službeni list« objavlja popravek, po katerem se mora pravilno glasiti, da je bilo dovoljeno Hranilnici in posojilnici v Sent Vidu pri Zatični, da znaša njena obrestna mera za stare vloge 2 in pol odstotka od 25. marca 1935 dalje.

Finančno ministrstvo je odredilo, da velja od 1. decembra dalje uradni tečaj za 6 odstotne dalmatinske agrarne obveznice 70 Din za 100 Din nominalne. Na borzi so notirale te obveznice po 60 Din.

Tečaj lire naseduje na velikih borzah, v kolikor te sploh še notirajo lire. Na pariški borzi je padel tečaj lire že na 112, nazadovol pa bo še bolj, ker znaša po novi nakupni ceni za zlato paritetni tečaj lire le še 109 franka. Še mnogo nižje se trgujejo lirske bankovci in se dobi za 100 lir le 89 frankov.

Iz kaznu romunske Narodne banke je znašala njena zlata podlaga koncem oktobra 10,69 milijarde, njena devizna podlaga pa 104 milijone lejev. Obtok bankovcev je znašal 22,3 milijarde lejev. Kritje je znašalo 32,68 odst.

Obrestno mero za vloge je ameriški federalni rezervni urad maksimalni, in sicer za vloge proti 3 mesečni odpovedi na 1 %, z odpovednim rokom do 6 mesecev na 2 in za daljšim rokom na 2 in pol odstotka.

Popoln uspeh modne revije

Tako po kvaliteti svojih izdelkov ko po svojih cenah so naši obrtniki konkurenčni tujim

Dobro in temeljito so se pripravili naši obrtniki in obrtnice za modno revijo, zato so z njo doživeli tudi popoln uspeh in dosegli svoj glavni cilj, da so prepričali ljubljansko občinstvo, da morejo celo v kočljivi modni stroki nuditi svojim odjemalcem prav isto ko tuji obrtniki, a pri tem še znatno ceneje.

Otvoritev modne revije v soboto v Trgovskem domu je bila poleg tega družabni dogodek. Vsa Ljubljana, pa naj pripada tej ali oni politični ali družabni skupini, je bila zastopana na otvoritveni predstavi in vsa Ljubljana je pod znagovito demonstracijo sposobnosti naših obrtnikov morala priznati, da je modna revija v vsakem oziru uspela.

Kakor že omenjeno, obisk otvoritvene predstave je bil odličen. Tako so se udeležili otvoritvene predstave: ban dr. Natlačen, ki je prevzel tudi pokroviteljstvo nad obrtniškim tednom, župan dr. Ravulhar, ki je prevzel pokroviteljstvo nad modno revijo, predsednik Zbornice za TOI Ivan Jelatin z gen. tajnikom Mohoričem in tajnikom dr. Plessom in dr. Pretnarjem, načelnik trg. oddelka dr. Marn, predsednik Združenja trgovcev Karl Soss s številnimi odborniki združenja, posl. dr. Fux ter cela vrsta drugih zastopnikov naših gospodarskih in kulturnih organizacij.

Otvoritveno predstavo je otvoril predsednik Obrtniškega društva g. Josip Rebek, ki je po pozdravu gostov, orisal pomen in cilj obrtniškega tedna ter modne revije.

V zvezi z Združenjem krojačev in krojačic hoče Obrtniško društvo pokazati, kaj zmorejo naši obrtniki oblačilne stroke. Glavni namen revije je, premagati oni nesrečni predsodek zlasti bolj situiranih slojev, kakor da more nuditi elegantno modno blago le tujina. Posledica tega predsodka je, da še vedno prihajajo k nam tuji izdelki in zaradi njih izgubljajo domači obrtniki kruh in zaslužek. Naši obrtniki in obrtnice so se zato odločili, da prirede modno revijo in da z njo ovržejo ta predsodek. Z lastno močjo prirejejo modno revijo, v kateri ne smemo videti le navadne reklame prireditve, temveč borbo stanu za svoj obstoj.

To borbo za obstoj obrtništva moramo

podpreti vsi, ker v času krize je še posebno važno, da ne gre denar po nepotrebnem v tujino. V času krize si moramo medsebojno pomagati, ker drugače ne pridemo iz sedanjih stiske.

Modna revija je dokaz, da je vsako nezaupanje do domačih izdelkov napačno in da se moremo glede njih gospodarsko popolnoma osamosvojiti.

In takoj nato je modna revija dokazala resničnost besed predsednika Rebeka. Okoli 60 naših obrtnikov in obrtnic je na tej reviji nastopilo s svojimi izdelki, od katerih je bil eden lepši od drugega. A ne samo po lepoti, eleganci in okusu so se odlikovali izdelki, temveč tudi po njih praktičnosti in solidnosti. Z lepo prirejenega odra so stopali manekeni pred občinstvo ter razkazovali v elegantnih kretnjah gledalcem kreacije naših mojstric in mojstrov, g. Mirko Jelatin pa je kot neumorni konferencier, vedno duhovit in šegav, pripomnil k tem kreacijam, kar je bilo treba. Tako se je razvijala slika za sliko, vsaka nova, vsaka s svojo posebno nolo, vse pa skladne v enem osnovnem tonu, da je naš domači obrt na višku. Aplavz za aplavzom je odmeval po dvorani in veljal tako kreacijam razstavljalcev, ko tudi manekenom in ne na zadnje neumornemu konferencieru Mirku Jelatinu.

Zašli bi mnogo predaleč, če bi podobno ocenjevali delo vsakega razstavljalca in vsake razstavljalke, zato naj zadostuje, če pripomnimo, da je bila soglasna sodba vseh obiskovalcev, da so se naši obrtniki s svojo modno revijo postavili, in sicer v najlepšem pomenu besede. Obrtniki so videli na očeh gledalcev, da so zmagali in imeli so celo to zadoščenje, da so spoznali, da so bili gledalci z njih zmago zadovoljni. Razpoloženje je zato tudi bilo ves čas revije najboljše in bil je večer, kakor ga ustvari le redko kakšna prireditel v Ljubljani.

Lepi uspeh modne revije na otvoritveni predstavi je zajamčil tudi uspeh kasnejših predstav. Tako je bil v nedeljo ko tudi v ponedeljek obisk modne revije odličen in tak bo ostal, dokler bo trajala revija. In drugače tudi biti ne more, ker danes ve Ljubljana, da je vsak nekaj zamudil, kdor ni videl modne revije v Trgovskem domu.

Dobave-licitacije

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do dne 5. decembra ponudbe o dobavi 500 kg cerizita, 50 komadov lanenih brisač, 14 m kožnega jermena.

Komanda pomor. arzenala v Tivtu sprejema do dne 8. decembra ponudbe o dobavi 5 kg (pet) živega srebra.

Gradbeno odelenje direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do dne 10. decembra ponudbe o dobavi 48.000 mecesnovih klincev.

V ekonomskem odelenju Komande mornarice kraljevine Jugoslavije v Zemu-nu se bo dne 9. decembra sklepala pogodba za nabavo 20.000 kg ješprenčka.

Direkcija drž. rudnika Zenica sprejema do 12. decembra ponudbe o dobavi cinka in trofaznih aihron-motorjev; do 19. decembra pa o dobavi električnih motorjev.

Direkcija drž. rudarskih podjetij Sarajeva sprejema do 18. decembra ponudbe o dobavi lesa.

Mornariška izvidniška komanda Šibenik sprejema do 15. decembra ponudbe o dobavi 1 poltovornega avtomobila.

V intendanturi tri štaba granične trupe v Skoplju se bo sklepala dne 5. decembra druga ustna pogodba za nabavo 4 jeklenih blagin za denar in 8 železnih omar za arhiv.

V intendanturi dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo sklepala dne 9. decembra direktna pogodba za nabavo 41.000 kilogramov svinjske masti in 10.000 kg olja.

Gra-beno odelenje direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do dne 10. decembra ponudbe o dobavi 5000 growerjevih obročkov, 20.000 tirnih žebeljev in 3300 navadnih spojin vijakov.

Pri komandi 16. artiljerijskega polka v Ljubljani bo dne 10. decembra javna ustna dražba za prodajo pomij in odpadkov od vojaške hrane in dne 11. decembra za prodajo kosti.

(Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja zakupa restavracije na postaji Hum se bo vršila z ofertno licitacijo dne 16. decembra pri Direkciji drž. železnice v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Prodaja lesa. Dne 16. decembra bo pri Direkciji šum v Zagrebu ofertna licitacija za prodajo lesa. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti direkciji.)

Dne 17. decembra bo pri 1. oddelku vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo 1 peči za električno segrevanje. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri oddelku.)

že v 24 urah harva, plesira in kemično snati obleke, klobuke itd. škrobi in svetlolika srajca, ovratnike in manšete. Pere, sni, moga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

Najnovejši

Telefonski imenik

za območje Dravske direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani oddaja po znižani ceni Din 12.— za komad

tiskarna Merkur v Ljubljani, Gregorčičeva ul. 23

Črna kronika

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je objavilo to okrožnico o otvorjenih in končanih konkurzi in prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 1. do 20. novembra 1935.

Otvorjeni konkurzi:

Savska banovina:
Fischer Josip, slaščičarna »Viola«, Zagreb, Jurišićeva;
Slecht Zlatko, trg., Zagreb, Zvonimirova 48.

Beograd, Zemun, Pančevo:
Trojnicki Jelena, Beograd, Dalmatinova.

Razglašene prisilne poravnave:

Centroleklam R. O., lastnica Katarina Zganec, Zagreb, Gajeva;
Kuner Josip, krojač, Slav. Brod;
Stern Hinko, Zagreb, Savska c. 189.
Klein Erna kot član Mehanične tkalnice E. Klein k. d., Zagreb, Pejačevićev trg 17;

Klein Ljudevit, prokurist Mehanične tkalnice E. Klein;

Krausz i drug, banka, Osijek;
Mehanična tkalnica E. Klein k. d., Zagreb.

Drinska banovina:
»Jolli« lastnik Salomon Papo Sason, Sarajevo.

Moravska banovina:
Stojanović Čedomir, opančar, Aleksinac.

Donavska banovina:
Dimitrijević Pera, trg., Beodra.
Spitzer Martin, Bač, Petrovac.

Končana konkurzna postopanja:

Savska banovina:
Hahn Eduard, modna trgovina, Zagreb;
Puhala Pavel, trg., Prolika;
Tuškan Eugen, trg., Sušak;
Weiss Dragutin i drug, Bjelovar.
Despot Stevo i Janko, Glinja;
Duma Ana, Zagreb.

Primorska banovina:
Torre Mr. Ph. Petar, drogerist, Šibenik, sedaj Krasič;
Dimitrijević Dr. Mihajlo, Spiro, Celjko, Uroš, Marija in Katica, vsi iz Benkovec.

Buj Ivan, trg., Split;
Vitković Stanko, Capljina.

Donavska banovina:
Pacak Josip i dr., Sombor;
Ristić Milan, ekonom, Grocka.

Vardarska banovina:
Petrović Todor, vrvarski trg., Skoplje;
Sašku Sterije, družabniki — Jovan St. Sašku in Kosta Trifunović, trg., Skoplje.

Beograd, Zemun, Pančevo:
Stojanović Ljuba, preduzimač, Beograd.

Moravska banovina:
Djordjević Djordje, Brza Palanka;
Mančić Aleksandar, tobakar, Piroć;
Marković Dragoljub, Veliki Popović

Potrjene prisilne poravnave izven konkurza:

Savska banovina:
Rukavina Ema, trg., Senj.
Hegedušević i Jung, Djakovo;
Lampel Jakov, trg. zastopnik, Zagreb;
Piehler Josip, lastnik kavarne »Croatia«, Zagreb, Frankopanska 2;
Teodorović Branko, Dvor na Uni.

Drinska banovina:
Lazić Andra, trg. z manufakturo, Sr. Mitrovića;
Teler Viktor, Sr. Mitrovića.

Beograd, Zemun, Pančevo:
Moreno Sabina, lastnica tvrdke galanterije »Ufa«, Beograd.
Moser Bruno, Zemun.

Zetska banovina:
Bokeška Banka Štamparija d. z. o. z., Kotor.

Vardarska banovina:
Bunuševac Rista, Djerdjelića.
Potrjene prisilne poravnave v konkurzu:
Savska banovina:
Tuškan Evgen, Sušak.

Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vse druge podatke dobe zainteresirani v tajništvu Društva.

Iz združnega registra.

Pri Kmetški posojilnici ljubljanske okolice se vpiše za sopolisovanje v smislu § 18. zadr. pravil pooblaščen ravnatelj zadruge Avgust Kuster.

Iz načelstva I. slovenske tovarne mineralnih voda, sodavice in brezalkoholnih pijač v Ljubljani se izbrišeta Franc Krapež in Matej Soklič, vpišeta pa gostilničar Matija Bončar in restavratir Ciril Majcen, oba v Ljubljani.

Zunanja trgovina

Italija plačuje avstrijskim izvoznikom z delnicami

Italijanski devizni urad je dovolil, da se plača večja količina avstrijskega lesa z delnicami družbe »Steiermärkische Wasser- und Elektrizitäts-A. G.«, od katere je okoli 60% delnic v italijanskih rokah. Delnice se bodo zaračunale za 10% nižje, kakor pa je njih tečaj na dunajski borzi. Po vsej verjetnosti bo Italija skušala plačati ves avstrijski izvoz z delnicami podjetij, pri katerih je kapitalno udeležena. Seveda bo pa na ta način postal tudi avstrijski izvoz za Italijo precej dražji.

*

Ministrski svet je povečal avtonomne avozne carine na cevi, dele za spajanje, kovane, valjane in risane ter na obdelane in neobdelane cevi ter tudi na cevi iz litega železa.

Nov pravilnik o uvozu umetnih gnojil je izdal kmetijski minister. Z novim pravilnikom pride izdelovanje, uvoz in promet z umetnimi gnojili pod kontrolo kmetijskega ministrstva in njegovih organov.

Na tkanine, ki se pošiljajo v tujino zaradi barvanja, tiskanja itd. se pobira carina po določenem postopku, kakor je to določeno v carinskih tarifih. Zato preneha veljavna posameznih posebnih dovoljenj za izvoz svilenih tkanin zaradi dopolnitve, če so ta ostala še neizkoriščena.

Tovarna čevljev Bafa v Zürichu je že v oktobru izvršila veliko naročilo za dobavo vojaških čevljev, ki ga je dobila od italijanske vlade. Večinoma je plačala italijanska vlada blago za dobroimetje italijanskih zavarovalnih družb pri čl. posestrimskih zavarovalnicah.

Poljska išče posojilo v Franciji za dovršitev železnice iz Gornje Šlezije v Gdini. Za gradnjo te železnice potrebno posojilo v višini 1 milijarde frankov je bilo sicer v Franciji že dovoljeno, a je bilo od tega posojila Poljski izplačano samo 400 milijonov. Poljska hoče sedaj dobiti še ostane tega posojila.

AEG na Dunaju je zaključila svoji bilanci za 1933 in 1934 z ogromno izgubo 6,5 milijona šilingov ter bo zato njena glavica znižana od 7,2 na 0,36 milijona šilingov. V ta namen se bodo njene delnice znižale po vrednosti v razmerju 80:1. Nato bo glavica zopet povišana z izdajo novih delnic na 3,8 milijona šilingov.

Konkurzi in prisilne poravnave

V poravnalnem postopanju o premoženju Ivana Engelsbergerja, trgovca v Trzinu, je določen nov narok za sklepanje o novem poravnalnem predlogu dolžnika na dan 11. decembra ob 9. uri pri sodišču v Trzinu. Poravnalna kvota 50%. Rok za prijavo terjatev se podaljša do 6. decembra.

Pribovljanje trgovskih obvestil iz inozemstva našim državljanom

Ministrstvo za zunanje zadeve je z razpisom z dne 3. avgusta 1935 K br. 7735 pojasnilo, da podlegajo prošnje naših trgovcev obrtnikov, s katerim naprošajo, naša predstavništva v inozemstvu za razna obvestila ali naslove inozemskih firm in na katere dobivajo samo kratek odgovor, po tolmachenju ministrstva financ samo taksi 5—Din (po tar. post. 1 taksne tarife). Kolkovanje takih prošenj s kolkom za 20—Din ni potrebno, ker odgovori, odnosno obvestila nimajo značaja izpričevala ali potrdila, po tar. post. 3 in 4 taksne tarife, pa tudi ne značaja formalnega rešenja, proti kateremu bi bila mogoča pritožba.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 30. novembra objavlja: Uredbo o združitvi občine Polskava — Uredbo o električnih enotah, — uporablja v javnem prometu — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Znatno znižanje cen velenjskega premoga. Gospod minister za šume in rudnike je znižal cene velenjskega premoga z veljavnostjo od 15. novembra 1935, kakor sledi: za 1 tono lignita na Din 120—, kosočca Din 100—, orehovca Din 90—, zdroba Din 80—. Navedene cene veljajo franco vagon premogovnik. — Direkcija drž. rudnika Velenje.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:
1231 — Halle a/Saale: fin in gradben les.

Deželni pridelki:
1232 — Chicago: sadike murv;
1233 — Karlovy Vary: paradižnikove konzerve;

1234 — Beljak: fižol, živinska moka, kamilice;
1235 — Stockholm: konoplja in lan;
1236 — Hamburg: ravni deželni pridelki, oljate pogače, pšenični otrobi;
1237 — Augsburg: seme rdeče detelje in lucerne;

1238 — London: morska čebula;
1239 — Halle a/Saale: koruza, seme detelje;

1240 — Halle a/Saale: povrtina;
1241 — Oslo: karfiola;
1242 — Dunaj: ponuja se zastopnik za posušeno in zmleto čebulo;

1243 — Bratislava (sedaj je zastopnik tvrdke v Zagrebu): ponuja se zastopnik za seme kumaric, za zdravilne rastline, droge in se zanima tudi za takojšen nakup semena kumaric in bele čebule;

1244 — Marrickville, Sidney (Avstralija): konoplja.

Proizvodi sadjarstva:
1245 — Karlovy Vary: likeri, desertna vina, sadne konzerve;

1246 — Beljak: orehi;
1247 — Halle a/Saale: sveže in suho sadje;

1248 — Hamburg: suhi jabolčni rezanci;
1249 — Bruselj: sveža jabolka, suho sadje, pekmez;

1250 — Braunschweig: malinov sok;
1251 — Düsseldorf: malinov sok;
1252 — Bratislava, ponuja se zastopnik za suho sadje in marmelado.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:

1253 — konjska dlaka, svinjske ščetine;
1254 — Bratislava: ponuja se zastopnik za sardelne obroče ter se zanima za efektivni nakup kravjih, telečjih in govejih kož.

Rudarski proizvodi:
1255 — Claremont (Virginia USA): boksitna ruda;

1256 — Tel-Aviv: beli marmor v ploščah in kosih;

1257 — Duchcov (Českoslovaška): boksit;

1258 — Carigrad: šumalit, neka vrsta magnezita;

1259 — Bratislava: ponuja se zastopnik (ki je trenutno v Zagrebu) za mineralna olja in cement.

Industrijski izdelki:
1260 — Milan: ponuja se zastopnik za

razna zdravila (alkaloide);

1261 — Stockholm: krtače in čopiči vseh vrst;

1262 — London: očetna kislina;

1263 — London: lovorovo olje (laurus nobilis);

1264 — Solun: lesna kislina, mlečna kislina;

1265 — Karahi (Indija): ponuja se zastopnik za verige, žeblice, vijake in druge železne izdelke;

1266 — Bratislava: ponuja se zastopnik za oljčno olje;

1267 — Pariz: ponuja se zastopnik za bižuterijo (uhane, zapestnice, ženske pasove) in razna filigranska dela za krojaške okraske.

Opozorilo našim uvoznikom:

1. Brazilijanska tvrdka »Cobrasco« (Corporation bresilien de commerce Ltd. San Paolo, Edificio d'A Noite, Sala 1811) želi izvažati v Jugoslavijo kakao, pomaranče, kože, bombaž, vosek in sadje ter išče v ta namen zvez z našimi uvozniki.

2. Brazilijanska tvrdka Victor C. F. Kronhaus, Rio de Janeiro, Edificio d'A Noite, Sala 610 želi stopiti v stik z jugoslovanskimi uvozniki, ki se zanimajo za uvoz amianta, azbesta, jamskega kristala, hialina, grafit, hematita, rutila z 80 do 95 % TiO₂ in cirkona.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način ambalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

Doma in po svetu

Splošna amnestija je bila proglašena na praznik zedinjenja. Amnestija velja za politične, tiskovne in druge delikte, vendar pa ostanejo nedotaknjene pravice države in zasebnikov do odškodnine. Od amnestije so izključeni le delikti iz koristoljublja in pa težki zločini proti državi.

Praznik zedinjenja je bil kakor druga leta tako tudi letos praznovan po vsej državi slovesno ter je znova dokazal, da je Jugoslavij enotna ter zvesto udana državi misli. Pa tudi po vsem svetu, kjer se zbirajo Jugoslavlani, je bil 1. december v resnici narodni praznik.

Rok za vložitev prošenj tujih državljanov jugoslovanske narodnosti in ruskih begun-

cev za dovoljenje zaposlitve je podaljšan do 1. marca 1936.

Dvolastnikom na področju carinarnice v Dravogradu je dovolil finančni minister carine prost uvoz njihovih pridelkov z njihovih posestev v Avstriji.

Mesto običajne zakuske ob priliki sprejemanja čestitk na dan 1. decembra je ban dr. Natlačen razdelil za zakusko določeni denar v višini 25.000 Din med karitativna društva.

Za predsednika Pokojninskega zavoda v Ljubljani je bil imenovan dosednji komisar dr. Milavec.

Celjska občina je sklenila pogodbo s Kranjskimi dež. elektrarnami, po kateri bo velenjska elektrarna dobavljala celjski občini tok od 15. februarja 1936 do 30. junija 1946.

Skupščinski odbor za proučevanje zakonskega načrta o gospodarskih zadrugah se sestane 5. decembra.

Tudi na seji mestnega sveta v Karlovcu je bil odklonjen predlog o znižanju plač mestnih nameščencev.

Dr. Janko Bezjak, bivši prosvetni nadzornik, ki je napisal tudi več šolskih knjig in bil znan pedagoški pisatelj, je umrl v Mariboru.

V Pariz je odpotovala posebna delegacija našega trgovskega ministrstva pod vodstvom dr. Lazareviča, da se pogaja s francosko vlado glede kompenzacij, ki bi jih dala francoska vlada našim izvoznikom za izgubljeni italijanski trg.

Italijanski polkovnik Romano je objavil v »Gazetti del Popolo« precej odkritosrčno poročilo o četniških uspehih Etiopcev. Pravi, da znajo etiopski četniki nad vse spretno izkoriščati teren, da je zato borba proti njim izredno težka in da ima italijanska vojska polne roke dela, da se obvaruje pred neprestanimi in presenetljivimi napadi, ki jih znajo četniki pripraviti kar mojstrsko. Posebno težaven pa je boj v puščavi Ogaden, kjer gosti osušeno grmičevje naravnost vabi k četniškim akcijam.

Italijanska gledališča ne smejo več uprizorjati dram in iger avtorjev iz sankcijskih držav. Izjema velja le za Shakespearea in Shawa. Tudi uprizorjanje tujih oper je zelo omejeno.

Poljska vlada je izdala novo uredbo proti kartelom, s katero se pooblašča finančni minister, da razpusti kartele, če zahtevajo to interesi javnosti. Neke manjše kartele je tudi finančni minister takoj razpustil.

Lord Rothermeru so darovali madjarski imperialisti pisalni stroj iz orehovine, na katerem so označeni vsi kraji, ki jih zahtevajo Madjari za sebe.

Sovjetska vlada oficijalno izjavlja, da so netočne vesti, kakor da bi bila sovjetska vlada pripravljena zaradi posojila v Angliji priznati ruske carske dolgeve.

KUVERTA
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Tyrševa cesta št. 67
TVORNICI KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

KLIBETE
vseh vrst no
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
KLIJARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Naročajte in čitate "Trgovski list"!

Od 3—5%
se Vam obrestujejo prihranki, ki jih naložite pri nas.

Pred zločinci
je zavarovan denar, ki se zaupa nam.

Nad 10.000 vlagateljev
štejemo v svoj krog.

Vabimo vanj vse,
ki hočete vlagati v shranitev in obrestovanje pri zavodu, za katerega jamči z vsem premoženjem in davčno močjo **Dravska banovina.**

Kratkoročna posojila
dajemo pod ugodnimi pogoji

**HRANILNICA
DRAVSKE BANOVINE
LJUBLJANA**
(prej Kranjska hranilnica)